

Hoe anderen het zien

De kinderen leren diverse standpunten beter zien en begrijpen

Dichtbij, 4-6 jaar

Veraf, 4-5 jaar

onderwerpen

- een figuur op het raam
- tv camera
- veraf-dichtbij
- blow-up

technieken

- observeren,
 - sorteren
 - en tekenen
-

Toelichting

Op alle afbeeldingen (tekeningen, foto's, e.d.) is sprake van standpunt. Je kunt bijna altijd aan het afgebeelde zien vanuit welke positie er gekeken is.

Dit is ook voor jonge kinderen vrij begrijpelijk. Een foto van dichtbij is heel anders dan een van veraf! Iets moeilijker wordt het als niet alleen de afstand maar ook de kijkhoogte achterhaald moet worden. Na de vorige lessen zal dit toch wel lukken, te meer daar het 'aflezen' van het standpunt met behulp van illustratiemateriaal veel gemakkelijker is dan het zelf maken van tekeningen met een gegeven standpunt.

Begeleiding

Op verschillende manieren kunnen we de kinderen met standpunten confronteren. Hier volgen een viertal suggesties.

1 De kinderen staan naast elkaar voor een raam dat bijvoorbeeld uitziet op de speelplaats. Zo ver mogelijk weg, helemaal achteraan op de speelplaats staat een van de kinderen. De kinderen binnen staan zover van het raam dat ze met gestrekte armen juist het glas kunnen raken. Met één oog dicht, nemen ze nu de hoogte van het figuurtje buiten tussen duim en wijsvinger. Deze maat wordt door de leerkracht met viltstift op de ruit aangegeven. Het figuurtje echt op het raam tekenen maakt de les nog leuker.

Het kind buiten gaat nu halverwege de speelplaats staan, en het spelletje herhaalt zich. We tekenen weer een mannetje op het raam. De laatste keer heel dichtbij levert een beeld op dat nog maar net op het raam past.

Nu hebben we drie tekeningen van hetzelfde kind maar driemaal anders van grootte. De conclusie is vrij snel duidelijk: dichtbij is groter, veraf is kleiner.

Driemaal werd er een ander standpunt ingenomen. Wij, achter de ruit, bevonden ons eerst verder van het kind, later dichterbij; de drie tekeningetjes geven drie standpunten aan.

2 Een blow-up. Iets (bijv. een auto) komt steeds dichterbij, omdat de kijker er naar toe gaat. Het principe is weer gelijk aan het voorafgaande, maar nu maakt elk kind zelf diverse aparte tekeningetjes. Eerste tekening: een piepklein autootje in de verte. Dan iets dichterbij komen om hem beter te kunnen zien: tweede tekening. Dan nog dichterbij: derde tekening enz. totdat we zo dicht bij de auto staan dat maar een klein gedeelte ervan nog in beeld komt. Hulpmiddelen: buiten kijken!, speelgoed op schaal.

3 Een andere manier om via een hulpmiddel de relatie tussen beeld en afstand te bekijken is de volgende:

Uit een doos worden aan twee kanten recht tegenover elkaar twee rechthoekjes gesneden. We plaatsen de doos tegen het oog en kijken door de raampjes. Net een echte tv camera! We spelen nu cameraman. Een boom die heel ver weg staat komt helemaal in beeld, niets aan de hand. Nu lopen we er naar toe. We blijven 'filmen'. Al gauw valt een gedeelte van de boom buiten het beeld. (De camera steeds in dezelfde stand houden!) Vlak voor de boom zie je alleen nog maar een klein stukje van de stam.

4 De kinderen zoeken uit een stapel oude tijdschriften plaatjes met dingen die van veraf en dichtbij zijn afgebeeld. Elk groepje krijgt twee vellen papier waarop de twee soorten geplakt worden (zie illustratie). Vervolgens bespreekt de klas de verschillende standpunten.
